

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Ser[m]ones de septe[m] viciis criminalib[us]
eoru[m]q[ue] remediis magistri Pauli Wan theosophi et
co[n]cionatoris Patauiensis eximii**

Wann, Paul

[Augsburg], 1517

VD16 W 1186

De vana gl[or]ia Sermo. XI.

urn:nbn:de:hbz:466:1-30065

De Vana gloria

fic gl'iber & r'us cū inuenerit vel publica fuerit
 ex'crinabit. Et sicut cera a facie ignis resolu-
 ut: ita ania laudib' inanit & eua' rigore amie-
 rit. Prudētes igit' nitore gl'ie in cordib' suis:
 tanq' oleū abscondūt. De h' aie saluator' Mar.
 v. Recēdite ne iusticia v'iaz faciat' corā hoib'
 vt videamini ab eis: altoqn mercedē n' habebi-
 tis ap' p'fem v'iam q' i celis ē. Et ibidē. Te faci-
 ente el'na: ne sciat sinistra tua qd faciat dexte-
 ra tua: vt sit el'na tua i abscondito. et parer tu'
 q' vider' in abscondito redder' tibi. Et ibidē. vj. c.
 Tu cū oraueris: inera cubiculū tuū: et clauso
 ostio ora p'fex tuū i abscondito. i. n' ad vanā gl'ia
 z p'f tu' q' vider' i abscondito redder' tibi. Nā vt
 ait Ber. sup. Lan. Dis gl'ia scōz. m' n' for' ē.
 B' est nō i flore femi aut in ore vulg'i: s' in dño:
 iust' th'ema. Nec v'iaz ē vera gl'ia: q' ē a spū s'c'i
 tactis. Tales sūt fm B're. vbi s. home. xij. p'f
 nētes q' se ab ex'ioz appetitu custodiūt: z spe
 ad interiora rapiunt: z carnē macerāt: z toto de-
 siderio ad sup'na anhelāt. etna p'mia expectunt
 p' laborib' suis recipe laudes hūanas nolunt.
 hi gl'ia suā n' in ore hoim ponūt: s' inra p'fiaz
 p'egūt. Et iō b'n signant' p' h' gines q' oleū secū
 sup'ferūt. Nec B're. Ecōtrario hō fm eddē vbi
 sup' repiūt q' corp' p' abstinentiā affligūt: sed de
 ipa sua abstinentia fauores hūanos expectūt.
 doctrine infuūte: indigētib' m'ra largiunt'. Isti
 p'fecto vt farue h' gies sūt: q' solū laudis trās-
 tione retributionē q'rit quā in semetipis nō in-
 ueniūt. Nā fm Ber. sup. Lan. Sapiens p'ba-
 bit op' suū. atq' ad lumē v'iaz diligēt exami-
 nabit. z sic hēbit i semetipō gl'iam: z nō i ore al-
 teri'. Scult' sū si castelle labioz tuoz gl'iam
 meā tradidero z cepto eā medicare abs te cū ha-
 bere volucro. nēpe i tuo arbitrio ēpbare v' im-
 probare. Et in ser. de scō Joāne bap. ait. Qui
 p'fias suas i alijs ponūt. mō magni: mō par-
 ui: mō nulli sūt: fm q' adulantū linguīs v' v'iaz
 eupare placuērit vel laudare. Et q' vaniglor'z
 vt dicit' ē gl'ia. i. testimoniu' p'fiae inra se nō re-
 nēt. hāc ab adulatorib' emere querūt: dū p'per
 exteriora bona ab eis laudari z extolli volunt.
 Un' B're. xij. moza. Oleū inq' a p'rimo p'ce-
 re ē gl'iam boni opis a testimonio alieni oris i-
 plozare. Et idē sup. euāgē. vbi s. Uēditores in-
 que olei sūt adulatorēs. q' ei accepta q'libz g'fa
 varijs suis laudib' nitore gl'ie offerūt q'li oleū
 vēdūt. De q' ps. Oleū p'coris nō ipinguet ca-
 pue meū. Appellatione capitis mens signat' q'
 p'ncipal' corpi. Oleū igit' p'coris caput impin-
 guat cū mēte fauor: adulantū demulcer. Nec
 B're. B'n igit' vana gl'ia sūt vaniglor'z: assimi-
 lat' oleū emēt'. S'cōdo assimilat' p'omo stu-
 p'escēt'. i. p'omo crudo z imaruro z dētes stupe-
 faciēt'. Sic ei q' pomū an' t'ps maturitatis co-
 medie sc'ipm ledit. dētes d'struit: h' mes i vēre z
 timore sentit. Sic d' bōis opib' q' bic i p'nti q's
 faciūt d' eis dē laudē hūanā q'rit. fruce' an' t'ps co-
 medie: q'n p'miū qd i futuro receptur' eēt iam

Uera
gl'ia d'z

Nota

Uēditores
res olei q'
sūt

S'

collit: dicēte saluatore' Mar. vj. Amē dico vob'
 receper' mercedē suā. Ista opa tāq' poma cru-
 da dētes discretiōis destruit inq'ntū adularo-
 ria laude dēment'. h' mes i vēre. p'ducit inq'nt'
 tū timore corrodēt' iudie edūt. Quia d' J'hd.
 in synonis. li. ij. q' gl'ia iudicia parit: iudicia hō
 picula. Et h' ē v'iaz tā acruē q' passiuē. q' vani
 gl'ioz cū de alio gl'iaz audir' sibi iudic' q' sibi
 d' gl'ia depire credit qd alit' accrescit. Sicut vice
 uersa cū alit' cū laudare p'cipit: sili h' me. s' iudie
 se rodit. Et inde tūc p'ngit q' vel tūc gl'iaz alit'
 minuit v' d'etrabēdo subuerrere saragit. Ista
 etiā poma gnānt timore: q' adulariōis h'ba et
 vane laudis cordis faciūt exultationē. Et qd d'
 felices falsum d'z: h' vt v'iaz acceptat. p' credēs
 alijs q' sibi p'p'i: vt vult B're. i. pasto. z dicitur
 poete. Plus alijs d'z q' tibi tibi credere noli.
 Hoc faciunt stulti q's gl'ia v'iaz inanis. Ista
 poma cruda comedere p'hibuit lex antiq' i Le-
 uit. xij. c. dicit'. Q'n ingressi fuerit' terra quā
 ego dabo vob': z plātauerit' in ea ligna pomū
 fera: auferet' p'putia eoz. poma q' germinant
 imūda erūt: nec edet' ex eis. Ad exponēs B're.
 vij. moza. d'z. Ligna pomifera sūt h'ruētia opa
 fecūda. Lignoz p'putia sunt p' mo ichoarctōis
 opa. Lignoz p'putia tūc auferim': q'n de infir-
 mitate ichoarctōis bone suspecti p'mordia ope-
 rū n'oz nō approbam'. Poma aut' q' germi-
 nar' imūda dicitur' z n'is esū non aptam'. q'
 cū p'mordia boni opis laudant' dignū ē h'ec aut'
 mū nō pascāt operat'. nedū accepta laus suaz
 uiter carpūt: fruct' opis intēp' estiuē comedat'.
 Qui i ichoare h'ruē' ab hūano ore laudē rece-
 perit: q'li plantati ligni an' t'ps pomū comedūt.
 Nec B're. T'ertio vaniglor'z assimilat'
 vento disp'genti. z h' p'p'ria. P'io: q' sic v'ent'
 res leues eleuat: disp'git: z dilatat. sic vana glo-
 ria vt v'ent' mēte gl'iant' i sup'bia eleuat: z ce-
 teros desp'icere facit: ac cūctis se cē meliore' p'cu-
 rat. De tali d'z in ps. Ascēdit sup' cherubin z vo-
 lauit: volauit sup' p'enas vētoz. Hic v'ent' ma-
 xime retores eleuat: spūales aut' seclares: q' stozes
 si p'mo angelo assimilat' sup' cherubin exal-
 tar: iust' illd' Hic. c. xij. Omnes pastozes pasce
 v'ent'. Dū em' fm B're. in pasto. rectori ad v'sū
 rāta subiacēt: dū ad v'otū velocit' iusta sūt: dū
 subditi siq' leuis ab eo gesta sūt laudib' effert':
 z male gestis nulla auētare p'dicūt: dū z pluri-
 mū laudāt qd reprobare debuerāt: seduct' in
 his q' infra se sūt: sup' se aimo tollit. z dū foris
 immēso fauore circūdat' intus h'itare vacuaf':
 atq' sui oblit' i voces se spargit alienas. z talē
 se cē credit q'le foris audit. nō q'le int' discernē
 re debuit: suspect' d'p'icit. z q's soire p'rat'. exce-
 dit: rāscēdisse etiā h'ruē mēte se credit. Lūq'
 se estimat' eis ampl' s'ape q'bz vider' se ampl'
 posse. Sicq' ad ei' s'it'rudinē ducit. de q' sc'p'tū
 est. Omne sublime vidēt oculi ei'. A postare q'p
 pe angelo s'itis efficit. dū hoib' hō s'itis esse d'z
 dignat'. Nec B're. S'cōdo inanis gl'ioz

Uana
gl'ia iudic'
diā parit

Uāg
riās a
militā
melio

Ex'p
z vana
gl'iam

De Vana gloria

raica hūiliras q̄ dulcedine gl̄ie n̄ rāgat. Et sub/ dir. Illa ḡ ē a claris viris infēdū ex humilibz rebz perita ē. Et talis rinea ē cuiuslibet timēda: qz vicia cetera i peris: supbia ē in reccē factis cauenda ē. ne illa q̄ laudant facta: laudis cupi dicare amittant: vt dr̄ Aug. i epla ad Diocozp zc.

S **S**z di. q̄s. Ex q̄ carum ē timēda vana gl̄ia: qd̄ enī debco facere qn̄ cogitatio vane gl̄ie me impugnat: Rūdet iuz̄ p̄siliuz̄ cuiusdā sc̄i p̄f̄is: qui cuidā de h̄ gr̄et: vt h̄i in Urasparū sic r̄ndit. An̄ cogitatio vane gl̄ie v̄l supbie te impugnat: p̄seruare teipm̄ si oīa mādara dei

Exēplū fuasti. si inimicos diligis. si gaudeo i gl̄ia mi/ **et vital/** m̄ici tui: z̄ p̄r̄st̄aris i d̄icēdo eī. si ap̄d te ha **partum.** bea qm̄ fuus inutilis eoz̄: oībz hoībz pl̄ p̄cōz̄ z̄ neq̄: tūc tū gr̄āde aliqd̄ sapias tanq̄: aliquid boni feceris: sc̄is qz elata cogitatio oīa bōa illa dissoluit.

Dubius **Solutio** **S**z tūc di. tal. Quō possim me tu dicare maiorē p̄cōz̄ē homicidā? Ad h̄ r̄ndet ab bas p̄m̄tionē in Urasparū. Si videret ho/ mo hoīem q̄ ē homicidā: dicat i corde suo: Iste quidē h̄ solū p̄c̄m̄ fecit: ego autē oīa hōia hoībz cidū cōm̄itō: meipm̄ interficiēs. s. in anīa.

D **Q**uinto vana gl̄ia assimilat tube p̄strepētī siue alre canēti. De h̄ Mar. v. ait. saluator. Cū facis elynam. noli tuba canere an̄ re. i. noli in/ nocēscere vt gl̄eris in laude tua: vt dr̄ q̄dam glo. Per tubā ei hic vana gl̄ia inrelligit de ele mosyna facta: vt dicit Chy. sup̄ Mar. home. xij. Et oēs acc̄z̄ circūstātie p̄ q̄s q̄s i suis bōis opibz appetit fore i hoīm exteriori fauore et cō mēdarioē: sic inq̄ens. Tuba canere est pompā vane gl̄ie appetere. Tuba ē oīs actus vel fimo p̄ que opis iactātia demōstrat. Pura cū q̄s ali q̄ p̄nre facit elynam: extra autē nō facit: h̄ tuba est. qz p̄ iactātia p̄dicat. Itē qui inrecedere ali q̄ facit elynam. vbi autē nō ē inrecessor: nō fac q̄uis sciat necessitatē p̄sonē: tuba ē. Itē q̄ videt honestiorē p̄sonā q̄ p̄or alijs referre z̄ dar ei: ob scuro autē z̄ obligato passioibz paup̄i n̄ dar: et h̄ tuba ē. S̄z r̄si i loco secreto fecerit eo tū fine vt laudabil̄ vidēat: ip̄a absēso tuba est. Nec

Tuba ca **nere est** **J** **S**z di. q̄s. Et q̄bz causis vana gl̄ia cōpat tube: Rūdet qz triplici rōne

Rōne inuētiōis
Rōne dispositionis
Rōne exclamatiois.

Vana gl̄ia cōpat tube **P**riō rōne inuētiōis: qz tubā p̄mit̄ m̄ris p̄dones iuenerūt quādo ad spoliādū cōgrega n̄ voluerunt: tunc tubis se cōuocauerūt. Und bā iuene **runc** **J**id. xvij. **E**pm̄. cap. iij. Tubā tyreni p̄mo excogitauerūt: qui ad quācunqz p̄de occasio nem voce z̄ buccina vento p̄strepente se puo/ cāt. Unde Virgil. Tyreniūqz tube mugire p̄ cetera clāgor. Hanc em̄ a tyrenis p̄donibz bus excogitārā dicit. cū dispersi circa maris/ mas oras nō facile ad quāqz p̄de occasioez̄ voce aut buccina puocarent: vento plerūqz ob strepente. Hinc postea bellicis certaminibus adhibita ē. ad denūcianda signa belloz̄. Nec

Jid. Sic reuera a pyrratis etiā in mari hui⁹ se culi latronibz. s. a demonibz p̄mit̄ est inuenta vana gl̄ia. qz a Luciferō z̄ suis sequacibz sumy p̄f̄it originē: vt patz̄ s. ser. vj. **B.** Illis latronibz p̄ tubam vane gl̄ie solent se vocare. z̄ ad eā au/ diendā ip̄os puocare. qui si sine allecci voce tu be statim spoliari z̄ nudari cōuicunt esse. Sic em̄ fm̄ parabolā saluatoris Lu. x. Nō descēdeqz bat ab hierlm̄ in hiericho z̄ incidit i latrones: q̄ despoliauerūt eū. Nō em̄ ille fm̄ sc̄ōs est ge⁹ nus hūanū qd̄ a hierlm̄/ visione pacis: ad teri cho descendit. qn̄ in regione p̄cti declinavit. ēē in latrones incidit: qn̄ suggestiōis demōis ex⁹ sit. qz ab eisdē mori i naturalibz vulnerat⁹ ext⁹ r̄ie z̄ grauit̄ spoliatus fuit fm̄ Bedā i omel. Et Aug. in responsiōe p̄ pelagiū. Incidit inq̄ in latrōes. i. i diabolū z̄ angelos ei⁹. q̄ p̄ inobe dienciā p̄mi hoīs humanū gen⁹ despoliauerē morū ornamēt. z̄ vulnerauerūt bono. s. postū dētē liberi arbitrii p̄dico. Hi latrones ad spo liandū hoīem sonū tube inuenerūt. qn̄ in p̄t̄ mo eū vana gl̄ia tentauerūt. z̄ dixerūt. neq̄qz morēm̄ini: sed eritis sicut dñi scientes bonū et malū **Ben. iij.** fm̄ Grego. sup̄ euang. in omel. **S**ecdo vana gl̄ia assimilat tube ratioē dispo sitionis. Tuba em̄ fm̄ **J**id. vbi s. i. caua. inter r̄ius em̄ est concava p̄ ampliorē flatus recez̄ petonē. Ideo ponit i p̄p̄riatibz rex. li. xij. Sic reuera gloria vana vt tuba interiori caree mey dulla. z̄ est z̄causa solius venti supbie receptio ua. q̄a dicit **Boet. de p̄s. li. iij. pla. vj.** **O** gl̄ia gl̄ia. in milibz mortalū nihil aliū facta nisi au rium inflatio magna. Dec tuba licz̄ sit v̄to su pbie z̄ rumoris plena. ab omī tū humore z̄ tū r̄ū est vacua. qz z̄ si fiant opa bona: vana tamē gl̄ia supueniente frustrant̄ p̄m̄iatioē sua. **T**ertio assimilat tube ratioē exclamatiois. si cur em̄ tube adhibent̄ in festis diebz p̄per lau/ dis z̄ gaudij claritatē: vt dicit **J**id. li. **E**pm̄. ita vana gloria adiungit bonis operibz p̄ ip̄oz̄ opez̄ p̄clamatiōē z̄ diuulgatiōē. hūani fauo ris z̄ laudis dilatarōē. quia fm̄ **Chy. vbi** **In bōis** **declinan** **da est va** **na gl̄ia** **J**id. sup̄. omel. xij. Quicqd̄ homo fecerit p̄ qd̄ app̄aret aut vult apparere qd̄ facit. tuba est. **D**e q̄a est va clinanda igit̄ est i bonis vana gl̄ia. quia est oīz̄ na gl̄ia virtutū spiritualū interceptiua. vt p̄z **Amol. ij.** **Mozet** in sonitu **Noab** z̄ clangore tube. **Noab** ex patre interpretat̄. p̄ que quilibz vana glori⁹ qui est ex patre diabolo p̄mitus hui⁹ vi cū genitorē significatur. **D**ic in clangore tube morit̄. quādo appetit vane laudis vicā eter/ nam p̄ bono opere debitam perdit. z̄ tēporalez̄ mercedē laudis pro eo capit. **I**sta tuba est filis tube mortuoz̄: que fures ad suspēdiū comio ratur. z̄ clangit. quia hō p̄ vanam gloriā deo qd̄ suum est tanq̄ fur surripit. **U**n̄ **Ben. sup** **L. an̄.** Quicqd̄ fauoris captas qd̄ ad deum nō retuleris ip̄i furaris. z̄ quid nequi⁹ seruo vsur pante sibi gloriā dñi sui. bene ergo vana gl̄ia assimilat tube alre sonāti **S**ecdo vana gl̄ia

R assimilat cepe in latenti. Sic em cepa v' cepe
 pe mltia habet corticu inuoluta: z vno regni
 ne sublato mox aliud reperit in pmpo. sic van
 na glia p omia Si em in vno ope bono fuerit
 repulsa mox alia aggredit' via. Sic pulere on
 dit Lassian' rj. de insticu. monach. dices Lon
 tra cenodorie spm subtile z mltiforme nobis
 certame e. q tanto pnciosior est ad confiteuz
 qnto obscurior ad cauendu. qz cu pro clariode
 corpali pulsauerit mente. z fuerit respurionis
 scuro repulsus. rursus prioru habitu/ psonaqz
 mutato. sub v' tuciu specie victore pugillare pre
 tat. et oi pe occure: z in habitu. in forma. in i
 cessu. in voce. in ope. in lectioe. in iusticia. i v'
 giljs. in ieiunjs. in orone. in taciturnitate. in
 obediencia. in humilitate conat. Nam cut sub
 specie obscure vestis ac nitide. cenodoria no
 potuit gnare. pro squalida z inculca conat in
 fere. que scie z locutionis ornatu nequirit ex
 tollere. grauitate taciturnitatis elidit. si ieiun
 nec gloria vanitatis pulsaf. si illud corone de
 glorie causa obreperit/ eode vicio clariods ob
 rundit. ne vane glorie obragione maculet. ozo
 nes prolitius sub fratrum vitat celebrare con
 spectu. z q eas latente exerceat aculeos non
 effugiet vanitatis. Et sequit. Seniores natu
 ram huius morbi in modum cepe pulere de
 scribit. que vno decorata regmine alio rurs
 sus inuenitur induca. corticu qz reperitur obre
 eta quoriens fuerit expoliata. Hec ibi. Paree
 igitur quomodo aprissime vana gloria assimi
 larur cepe inrus latenti. Hec de similitudinibz
 bus vaniglorij siue vane glorie. Si ergo: si pro
 quia: tanta est malicia vane glorie. et tancum
 timenda in omni ope bono et malo/ necesse ha
 bemus implorare diuinu auxiliu vt opera no
 fra cum tanta discretione facimus vt no hic
 gloriā mundi sed eternam per ea capiamus
 Amen

Habitu	Lactitate
Forma	Serio
Incessu	Risu
Voce	Patiencia
Opere	Correccione
Lectione	Consilio
Iusticia	Elemosyna
Vigiljs	Pauper peccatione
Ieiunjs	Misse celebratioe
Orone	Miseror copassioe
Locutioe	Fidei defesioe zc.
Taciturnitate	Obediencia
Humilitate	

Ecce si de oibus illis: z mltis alijs que entu
 merari pnt. z bona intentione fieri possunt. est
 vana gloria timenda et vitanda. quid tunc di
 cendum est de malis multis z peccatis: etiam
 horrendis. de quibus quidam excecari vanam
 gloriā querunt. quis hec dinumerare pote
 rit nisi omnia quibus homo deum offendere
 in mediū pducere possit zc.

De remedijs cōtra vanā glia
Sermo XII.

Non efficiamur in

Nanis glorie cupidi. ad Gal. v. In pre
 cedentibz sermonibz plura audiuit
 stis de vana gloria. qnta sit ei' malicia. qntum
 timenda in bonis z malis opibz. quibz rebus
 copabilis ad detestandū eā. z sic de alijs pper
 q itez apls in v'bis thematis horra nos omis
 ne queram' glia m hoim in operibz nostris di
 ces. No efficiamur inanis glorie cupidi. Ec
 ce quāuis aplus fuit sanctissimus/ in terrum
 celum raptus. videndo arcana dei que no licz
 homini loqui. tamen adhuc timore vane glie
 noluit se extimere in auctoritate themas. s; po
 rtius icludere dices. No efficiamur zc. q. d. No
 solū vobis s; mibi hoc dico. qz oibz timēda est
 vana glia/ ex caus' tact' in firmoibz pcedētibz
 Jo expedit aliqd dicere de remedijs cōtra vanā
 glia. Pro gra Bue maria. **No efficiamur** i
 anis glie cupidi. vbi supra.

Et circa hec vba thematis e notādū qnto affe
 cru dixerit ea apls ad vitandū vanā glia. cu se
 ipz n excludit. no ei dixit. No efficiamur s; no
 efficiamur inanis glie cupidi. Et p' tō mag
 necessariū e quere remedia cōtra pestem van
 ne glorie. Quāuis autem supra sermone. v. E
 f. per totū plura dixerim remedia contra sup
 bia. que z nunc essent expedientia ad vitandū
 vanam gloriā. tamen vt maiori conatu mo
 ueamur ad detestationem superbie et pime
 eius filie. videlicet vane glorie volo predictis
 in sermone presentī aliqua addere.

Est ergo principaliter notandum q plura
 sunt remedia quantum ad presēs cōtra vanā
 gloriā: per que tentatus ad superbiā pote
 rit sibz ipsi succurrere ad vitandū eā. imo per qd
 libet eoz: vt infra

- Exempla rez naturaliu z ar
 tificialium
- Figure veteris testamētē
- Scripture no. re. christi do
 mini
- Consideratio defectuū ppoz
- Consideratio infernaliū tor
 mentorum
- Locemplatio etnoz pmiōz
- Detestatio z abominatio: va
 nā glia m qrentium
- Defraudatio et sberactio do
 debitorum
- Applicatio opez deo regi su
 pernoz

Primū remediū contra vanam glia m e cō
 sideratio rez naliū z artificialiū. De nālibz p'z
 Nā gallina pauonis abscondit oua sua: ne pa
 uo supuenies frangat ea. vt dr Brist. vij. d aia
 libz. Sic hō bōa opa sua qnt ab eo cubata dz ab

In bōis
 declinat
 da est va
 na glia

R